

INSPIRATOR

Wijlen em. prof. dr. Albert baron Lacquet *de vader van de Vlaamse chirurgie*

Het overlijden van em. prof. dr. Albert baron Lacquet eind 2003 op 99-jarige leeftijd sloot ook in figuurlijke zin een tijdperk af voor de Vlaamse en Belgische specialistische geneeskunde. Een terugblik op een indrukwekkende persoonlijkheid uit de medisch-chirurgische wereld, die erin slaagde om zonder enig politiek mandaat de specialistische geneeskunde, en de opleiding en erkenning van geneesheren-specialisten in ons land hun moderne gezicht te geven.

Em. prof. dr. Albert baron Lacquet wordt algemeen beschouwd als de vader van de Vlaamse chirurgie en grondlegger van het organisatiesysteem van de Belgische specialistische geneeskunde, en van de opleiding en erkenning van geneesheren-specialisten. Hij promoveerde in 1928 tot arts aan de Universiteit Catholique de Louvain en specialiseerde zich, onder leiding van prof. Georges Debaisieux, in de heilkunde. Hij kreeg de kans om zich te vervolmaken in de befaamde Mayo-kliniek (VSA), bij prof. Leriche in Straatsburg en bij prof. Zaaijer in Leiden. Em. prof. dr. Albert baron Lacquet legde zich in het bijzonder toe op de thoraxchirurgie, die hij als pionier in Vlaanderen tot ontwikkeling bracht. Met zijn uitzonderlijke bedrevenheid in dit vakgebied verwierf hij grote faam. In 1931 werd hij benoemd tot geneesheer-directeur van het Sint-Pietershospitaal in Leuven.

Boegbeeld van de Vlaamse chirurgie

Gelijklopend met zijn klinische loopbaan, bouwde em. prof. dr. Albert baron Lacquet een schitterende carrière uit als boegbeeld van de Vlaamse chirurgie en geneeskunde. Hij promoveerde aan de Alma Mater tot hoogleraar in de heilkunde en volgde in 1953 prof. Appelmans op als hoofd van de Vlaamstalige afdeling chirurgie van de Katholieke Universiteit Leuven. Onder zijn impuls werd de Vlaamse Leuvense Chirurgische School, opgericht in 1933, verder uitgebouwd: de studenten konden zich bekwalen in alle vakgebieden van de heilkunde en de Leuvense chirurgie werd toonaangevend in België. Em. prof. dr. Albert baron Lacquet bleef de afdeling leiden tot 1975 waarna hij op emeritaat ging en opgevolgd werd door em. prof. dr. Jacques Gruwez. Em. prof. dr. Albert baron Lacquet leidde niet minder dan 66 specialisten op waarvan er 19 een full-time academische loopbaan hadden.

De roerganger naar een kwalitatief hoogstaande gespecialiseerde geneeskunde

Naast zijn klinische en academische carrière zette em. prof. dr. Albert baron Lacquet zich gedreven in voor de organisatie van een hoogstaande, gespecialiseerde geneeskunde. In 1938 stond hij aan de wieg van de Koninklijke Academie voor Geneeskunde in België, die hij als 'voorlopig secretaris' door de moeilijke oorlogsjaren loodste en waarvan hij vanaf 1945 gedurende meer dan een halve eeuw vast secretaris bleef. Ook was hij nauw betrokken bij de ontwikkeling van het erkenningssysteem voor specialisten. Nadat het Verbond der Belgische Beroepsverenigingen van Geneesheren in 1949 aanvaardingsjury's voor elke specialiteit in het leven had geroepen, werd em. prof. dr. Albert baron Lacquet reeds in 1958 ondervoorzitter van de Commissie van Beroep. Op 24 mei 1958 legde een Ministerieel Besluit voor het eerst erkenningscriteria voor specialisten vast en in 1971 stond em. prof. dr. Albert baron Lacquet aan de wieg van een grondige herziening van het Belgische opleidings- en erkenningssysteem van geneesheren.

Bovendien zou em. prof. dr. Albert baron Lacquet meer dan 20 jaar, van 1975 tot 1998, het voorzitterschap waarnemen van de Nederlandstalige Kamer van de Hoge Raad voor Geneesheren-Specialisten, waarvan de rol op het vlak van de organisatie, in ons land, van een

kwalitatief hoogstaande gespecialiseerde geneeskunde unaniem gewaardeerd wordt. Hij trok daarbij herhaaldelijk van leer tegen de nefaste gevolgen van de ongebreidelde aangroei van het aantal geneesheren-specialisten.

Bezorgd over de tendens tot hyper-specialisatie, slaagde hij er in 1976 overigens in het onderscheid in tussen opleidingsdisciplines (de grote basisspecialismen, de chirurgie en de inwendige geneeskunde) en notoriëteitsspecialismen (als “bijzondere bekwaming” of als een complementaire oriëntatie voor “zij die een zekere individualiteit hebben bereikt”) door te voeren.

Em. prof. dr. Albert baron Lacquet was zich in deze context ten volle bewust van de noodzaak om, onder meer in de ziekenhuizen, coherente medische teams te hebben die de gepaste bevoegdheid bezitten om voor het geheel van de medische pathologieën te zorgen en de wachten van deze diensten op zich te kunnen nemen. Bovendien, zo stelde hij in een speciaal nummer van het tijdschrift van het Verbond der Belgische Beroepsverenigingen van Geneesheren-specialisten (VBS) in 1976, toen hij de voorwaarden om te komen tot een notoriëteitsspecialisme beschreef: “in deze beperkte domeinen is het vaak niet mogelijk om te beschikken over een voldoende aantal gevallen om een behoorlijk inkomen te verwerven, tenzij in grote, vooral universitaire centra”.

Scientia et Arte

Em. prof. dr. Albert baron Lacquet bekleedde eveneens verschillende mandaten in medische organisaties. Zo was hij ondervoorzitter van het Belgische Rode Kruis en ondervoorzitter van de Belgische Vereniging der Ziekenhuizen (van 1947 tot 1973). Van 1982 tot 1986 was hij voorzitter van de afdeling chirurgie van de Europese Specialisten Vereniging (UEMS) waar hij ook zijn stempel drukte op de voorwaarden voor het erkennen van een nieuwe specialiteit. In 1977 werd hij verheven in de adelstand en verkreeg hij de titel van baron.

Als leuze koos hij: scientia et arte!

Em. prof. dr. Albert baron Lacquet was ongetwijfeld een van de meest invloedrijke figuren uit de medisch-chirurgische wereld van de afgelopen 50 jaar. Zijn grootste verdienste was zijn bijdrage tot de ontwikkeling van een professioneel Belgisch opleidingssysteem voor specialisten. Zijn leitmotiv was professionalisme, stelt em. prof. dr. Jacques Gruwez, voorzitter van het Verbond der Belgische Beroepsverenigingen van Geneesheren-specialisten (VBS) in een In Memoriam dat eind 2003 werd gepubliceerd in het tijdschrift van het VBS. ‘Over de opleiding van de specialist schreef hij:

“Het is niet de bedoeling een academisch onderwijs te verstrekken of een speciale doctorstitel te verlenen na een persoonlijk hoogstaand klinisch of experimenteel onderzoek, maar een bepaalde professionele vorming te verschaffen, gestoeld op ruime ervaring, op diepgaande kennis en op kritisch wetenschappelijk inzicht.” Opleiding is training, het onderhouden van ervaring en vaardigheden, het onderling evalueren, en permanente navorming.’

Em. prof. dr. Jacques Gruwez schetst ook het profiel van de persoon: “(1) een onverdroten aanwezigheid, assiduiteit, beschikbaarheid; (2) een onovertroffen werkkracht, wellicht nog meer in het licht van zijn bureaulamp thuis dan achter de voorzitterstafel; (3) een fundamentele - waarschijnlijk onvervangbare - kennis van de regels van het spel, om de voor de hand liggende reden dat hij een bijzonder aandeel had in het opstellen ervan; (4) een fenomenale dossierkennis; (5) een voortreffelijke analyse en synthese-capaciteit; (6) een diplomatische soepelheid, niet onmiddellijk apparent onder de vastberaden strenge gedraging, en tenslotte (7) een realistische evaluatie van het haalbare, met het behoud van een degelijke dosis redelijkheid.”

Em. prof. dr. Albert baron Lacquet werd geboren in Balen-Neet op 24 oktober 1904 en overleed op 6 december 2003.